

63.

**A BUDAPESTI FERENCZ JÓZSEF
ORSZÁGOS
RABBIKÉPZŐ-INTÉZET**

ÉVKÖNYVE

AZ 1939/40. TANÉVRŐL

**BUDAPEST, 1940.
KIADJA AZ INTÉZET IGAZGATÓSÁGA
VIII. Rökk Szilárd-utca 26. Telefon 145-347.**

63.

A BUDAPESTI FERENCZ JÓZSEF
ORSZÁGOS
RABBIKÉPZŐ-INTÉZET

ÉVKÖNYVE

AZ 1939/40. TANÉVRŐL

BUDAPEST, 1940.
KIADJA AZ INTÉZET IGAZGATÓSÁGA
VIII. Rökk Szilárd-utca 26. Telefon 145-347.

OR - ZSÉ
Könyvtára

Felelős kiadó: Dr. Guttmann Mihály.

Neuwald Illés utódai könyvnyomda, Budapest, VIII., Üllői-út 48.

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

*Nagybányai vitéz Horthy Miklós
Kormányzó Ur Öföméltósága
országlásának huszadik évfordulójára.*

Ez év márciusának elsején zárult be Kormányzó Urunk, Nagybányai vitéz Horthy Miklós Öföméltósága kormányzásának huszadik esztendeje.

A nemzet géniusza Otrantó hőjét szemelte ki arra a feladatra, hogy a szegedi tábor honmentő akaratát valóra váltsa. Lelkesedéssel és hálával gondolunk vissza két évtized távolságából arra a napra, amelyen az ország első, hős katonájaként jelent meg fehér lován a fővárosban, hogy hazánk története legujabb építő korszakának vesse meg alapját. Vas keze rendet teremtett a zűrzavarban, államférfiúi bölcsesége a haza sorsának útját a biztos fejlődés és állandó gyarapodás irányában egyengette. A bizalom Magyarország becsületében, életerejében, országglása nyomán a határokon kívül és belül évről-évre növekedett. A válság és megpróbáltatás óráiban határozottságának és céltudatos nyugalomának köszönhattük, hogy 1938. szeptember 30-án megéltük Trianon első, részleges revízióját. Kassai bevonulásával nemcsak a határokat tágitotta, hanem gyarapította a nemzet tekintélyét és bizodalmat keltett a szebb jövőt váró lelkekben. Az ország egész népe mint szilárd köre a viharzó tengerben tekint Reá.

Kérjük a Gondviselést, hogy éltesse Kormányzó Urunkat az emberi kor végső határáig, hogy magyar hazánkat boldoguláshoz, a magyar nemzetet történelmi hivatásának teljesítéséhez vezethesse.

Iskolánk multja.

A magyar országgyűlés alsó táblája már 1844 szeptember 27-én elhatározta egy központi rabbiképző intézet felállítását.* E határozathoz a főrendek is hozzájárultak. A szabadságharc leverése után Haynau a magyar zsidókra a szabadságharcban való részvételükért 2,300.000 forintnyi hadisarcot vetett ki. E hadisarcot 1850-ben I. Ferenc József elengedte ugyan, de kötelezte a magyar zsidókat, hogy 1 millió forintot fizessenek egy alapra. Ennek az alapnak az volt a rendeltetése, hogy belőle a magyarországi zsidó iskolaügyet rendezzék.** A király őfelsége 1873-ban elrendelte, hogy az alapból országos rabbiképző intézetet állítsanak fel. Az épület Kolbenheyer építész tervei szerint a Rökk Szilárd-utca és Bérkocsis-utca sarkán lévő telken 1877-ben elkészült. Az ünnepélyes megnyitás október hó 4-én Tisza Kálmán miniszterelnöknek, Trefort Ágoston miniszternek, a főrendiház és képviselőház elnökének, a hazai és külföldi theológiai főiskolák képviselőinek jelenlétében történt. Ugyanez év november 15-én I. Ferenc József király a már működésben lévő iskolát látogatásával tüntette ki.

Az első évben az alsó tanfolyamnak I. és II. osztálya (25 tanulóval) és a felső tanfolyam I. évfolyama nyílt meg (6 hallgatóval). Azóta az iskola 1919 májusáig megszakítás nélkül működött. A tanácsköztársaság idején az akkori népbiztosság az iskolát megszüntette. Minthogy azonban a tanácsköztársaság még az év augusztusában megszűnt, szeptemberben újra folytathatta az iskola működését.

* 1833—44. m. országgyűlések Irásai. IV. kötet 302. s. a.

** Ezt az »Orsz. izr. iskolaalap«-ot a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium kezeli.

Az intézet elszéledt növendékei teljes bizonytalanságban voltak az intézet jövőjét illetőleg. Jelentékeny részük megszállt területről való volt és így 1919 szeptemberében mindössze 21 tanuló és 5 hallgató iratkozott be. Azóta a növendékek száma állandóan emelkedett és az utóbbi években átlag 55 tanuló és 60 hallgató látogatta az intézetet.

Az intézet eddigi vezetői, illetve igazgatói: Bloch Mózes (1877—1907), Dr. Bacher Vilmos (1907—1913), Dr. Blau Lajos (1913—1931) és Dr. Guttmann Mihály (1933).

Volt tanárai: Ábrahámsohn Manó, Balogh Ármin, Dr. Bánóczi József, Dr. Barta Mór, Bein Károly, Dr. Blau Lajos, Dr. Bloch Henrik, Bloch Mózes, Brill S. Löw, Dr. Déri Zsigmond, Dückstein Zoltán, Deutsch Henrik, Endrei Gerson, Dr. Edelstein Bertalan, Feldmann Mózes, Dr. Fodor Henrik, Friedmann Bernát, Dr. Gedő Simon, Dr. Goldziher Ignác, Dr. Heller Bernát, Holics Ödön, Kallós Ede, Dr. Kaufmann Dávid, Kertész Dezső, Kertész Ármin, Dr. Klein Miksa, Dr. Kohlbach Bertalan, Dr. Kohn Sámuel, Kont Gyula, Lazarus Adolf, Dr. Medvei Elemér, Perényi Tivadar, Radó Antal, Rados Gyula, Dr. Reich Lajos, Róna Ármin, Selényi Pál, Schill Salamon, Dr. Sós Ernő, Stroke Henrik, Szántó Ármin, Dr. Venetianer Lajos, Dr. Waldapfel Imre, Dr. Weisz Miksa, Wirth Kálmán.

Az intézetünk történetét megírták:

1. Bánóczi József: Az Országos Rabbiképző Intézet első évtizedének története 1887.

2. Schill Salamon: A Budapesti Országos Rabbiképző Intézet története 1896.

3. Blau Lajos: Adalékok a Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet történetéhez 1917.

4. Dr. Blau Lajos és Dr. Klein Miksa: Emlékkönyv a Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet 50 éves jubileumára I. kötet 1927.

5. Wertheimer Adolf, Guttmann Mihály, Löwinger Sámuel és Guttmann Henrik: A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet jubileuma. 1937.

Intézetünk az 1939–1940. iskolaévben.

Megalakulás. Az augusztus 30-án megtartott alakuló ülésen a tanári kar jegyzőnek Hausbrunner Vilmost, helyettesének Dr. Löwinger Sámuelt választotta; a tanári karnak a vezérlőbizottságban való képviselésével Dr. Csetényi Imrét bízta meg. A Gyorsírókör vezető-tanári tisztjét Dr. Csetényi Imre, az Önképzőkörét Dr. Waldapfel József, a Sportkörét Perényi Tivadar vállalta. Az internátus vezetésével Dr. Löwinger Sámuel bízta meg. A menza ügyeinek vezetését Hausbrunner Vilmosra bízta. Könyvtárnoknak Dr. Gráf Andrást választotta meg. A kéziratokat Dr. Löwinger Sámuel kezeli. A fizikai szertár őre: Hausbrunner Vilmos.

A javító és felévételi vizsgálatok aug. 30-án, 31-én és szept. 1-én voltak. A tanítás szeptember 4-én kezdődött.

Ferenc József császári és apostoli kir. felsége halálának évfordulóján, november hó 20-án gyászistentiszteletet tartottunk.

Üdvözlések. Üdvözlöttük küldöttségileg a vezérlőbizottság elnökének vezetése alatt Dr. Kiss Arnold budai vezető-főrabbi vezérlőbizottsági tagot 70. születése napja alkalmából. Dr. Hoffer Ármint levélben üdvözlöttük ugyancsak 70. születése napján, minthogy betegsége miatt személyesen nem kereshettük fel. Dr. Kohlbach Bertalan ny. tanárt rabbivá avatásának 50. évfordulója alkalmából.

Új tantervünket a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1940. április hó 30-án 168.859/1939. II. ü. o. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyta.

Változás a tanári testületben. Dr. Friedman Dénes újpesti főrabbit a vezérlőbizottság elnöksége megbízta az alsó tanfolyam I. és II. osztályában a héber nyelv tanításával, heti 2 órában.

Iskolalátogatások. Az állami főfelügyeleti jog gyakorlásával megbízott tanker. kir. főigazgató nevében Oberle József tanügyi tanácsos november 17., 22. és 23-án látogatta meg az intézetet, megvizsgálta az ügyvezetést és azt rendben találta. Minden osztályban, minden tanár tanítását meghallgatta. A december 11-én megtartott értekezleten értékes

útbaigazításokat adott és teljes megelégedését fejezte ki a tapasztaltakon. Dr. Horváth Endre egyetemi magántanár, görög nyelvi tanulmányi felügyelő is meglátogatta iskolánkat és április 18-án a görög nyelv tanáraival értekezletet tartott. Németh Béla énekszakos és Dr. Galamb Ödön gyorsírásszakos tanulmányi felügyelők is meglátogatták iskolánkat. Németh Béla márc. 31-én tartotta meg az értekezletet.

Az egészségi állapot általában kielégítő volt, az iskolai fogorvosi intézmény működése óta a fog- és szájegészségi viszonyok megjavultak. A rossz fogazattal bíró tanulók száma 35%-al csökkent. A kezelések, fogtömések és foghúzások száma 195 volt.

Dr. Hoffer Ármin főiskolai tanár betegsége miatt körülbelül három hónapig nem tarthatta meg előadásait.

A kötelező leventeoktatást december 1-én a VIII. kerületi katonai parancsnokság vette át.

Pedagógiai és továbbképző tanfolyam. Az elmúlt évben megindított pedagógiai és továbbképző tanfolyam az idén is sikeresen folytatta működését, nagyobb részt a múlt évi előadók tartottak újabb témákról előadást, de sikerült részint új előadókat, részint pedig olyan előadókat is megnyerni, akiknek előadásait az elmúlt esztendőben már tervbe vettük, de különböző akadályok miatt nem tarthatták meg előadásaikat. A tanfolyamon intézetünk hallgatóin kívül fővárosi és fővároskörnyéki rabbik, hittanárok és hittanárnők, valamint hitközségi alkalmazottak is résztvettek. Az igazgatóság hálás köszönetét fejezi ki Dr. S z e m e r e Samu tanítóképző-intézeti igazgató, tanügyi főtanácsos, Dr. K o h n Zoltán tanfelügyelő, Dr. C s e c h Andold és Dr. P á s z t o r József tanár uraknak, akik az idei tanterv megállapításánál segítségünkre voltak és a tanfolyam eredményességének előmozdítása érdekében hathatósan közreműködtek. Dr. K o h n Zoltán tanfelügyelő külön bemutató és mintatanítást is rendezett a hitközség elemi iskoláiban, amelyekhez fűződő megbeszélések nagymértékben előmozdították a hallgatóság pedagógiai tudását és készségét.

Az előadó neve	Az előadás címe	Az előadó neve	Az előadás címe
Dr. Guttmann Mihály	A) Pedagógia Megnyitó	Dr. Szemere Samu	A pedagógia jelenkori irányai
Dr. Benoschofszky Imre	Vallésbölcészet a VIII. o. tananyagában	Dr. Vidor Pál	A Biblia ismertetése a középiskola VII. osztályában
Dr. Cseh Arnold	Pedagógiai alapfogalmak		B) Hitközségi ügykezelés
Dr. Cseh Arnold	A tanuló lélektana	Eppler Sándor	Hitközségi ügykezelés
Dr. Havas Manó	A zsidó történet tanításának módszere	Dr. Munkácsi Ernő	Részletek a magyar zsidók közjogából
Dr. Kandel Sámuel	A lányok hitoktatásának sajátos kérdései		C) Gyakorlati lelkészkedés
Dr. Kandel Sámuel	Hogyan tanítsuk Jeremiást a bibliai szöveg alapján a középiskolában?	Dr. Friedmann Dénes	Lelkeszi hivatal és közhatalóságok
Dr. Kohn Zoltán	Hitoktatásunk korszerű problémái	Dr. Katona József	Ifjusági lelkészkedés a fővárosban
Dr. Pásztor József	A zsidó szociális munka helyei	Dr. Kálmán Ödön	A rabbi munkaköre
Dr. Szemere Samu	A tanító személyisége		

Iskolai ünnepélyek. Az önképzőkör rendezésében tartottunk chanukkai, március 15-i, továbbá Mátyás király születésének 500 éves évfordulóján és a hősök emlékére tartottunk ünnepélyt. (Lásd az Önképzőkört).

Kirándulás. Növendékeink ősszel és tavasszal több tanulmányi kirándulást tettek a budai hegyekbe.

Érettségi vizsgálatok. Héber érettségi vizsgálatra jelentkezett az V. osztály 7 tanulója és 8 másutt érettségizett jelölt. Az írásbeli vizsgálaton a vezérlőbizottság elnöksége által kijelölt következő tételt kellett kidolgozni:

דברי ימי ירושלים בכתבי הקודש

Jeruzsálem története a Szentírásban.

A szóbeli vizsgálat május hó 12., 13., 14. és 15-én volt. Dr. Hevesi Simon pesti vezető-főrabbi, vezérlőbizottsági tag, elnöklete alatt.

A gimnáziumi tárgyakból május hó 15., 16., 17. és 19-én voltak az írásbeli vizsgálatok. Tételek:

A magyar nyelv- és irodalomból a) A végvári vitéz alakja a magyar költészetben. b) A török hódoltság hatása a magyarság történetében. A német nyelv- és irodalomból: Mátyás király könyvtára. A latin nyelv- és irodalomból: Cicero: A lélek halhatatlanságáról. Görög nyelv- és irodalomból: Xenophon: Kyros látogatása nagyapjánál.

A szóbeli vizsgálatot június 10-én és 11-én tartottuk meg. Elnök: Novobátzky Károly gimn. tanár, tanulmányi felügyelő volt.

A rabbivizsgálatokat március 3-tól 12-ig tartottuk. Házi dolgozatuk és zárthelyi írásbeli vizsgálatuk alapján szóbeli vizsgálatra bocsáttattak: Dr. Engel Farkas, Dr. Földvári Tibor, Dr. Guttmann Márton, Dr. Hirschler Árpád, Dr. Komlós Ottó, Dr. Krausz Henrik, Dr. Rosenblüth Márton, Dr. Stark László és Dr. Szegál Hugó. A vizsgálóbizottság elnöke: Dr. Kiss Arnold budai vezető-főrabbi, tagjai: Dr. Büchler Sándor főrabbi, Dr. Guttmann Mihály igazgató, Dr. Fischer Gyula, Dr. Hevesi Simon, Dr. Hoffer Ármin, Dr. Löwinger Sámuel és Guttmann Henrik. A március 13-án megtartott avatóünnepségen Dr. Kiss Arnold budai vezető-főrabbi avatta fel és áldotta meg a jelölteket. Ezek nevében Dr. Engel Farkas mondott köszönetet.

Végzett növendékeink közül Dr. Engel Farkas a ceglédi izr. hitközség hitoktatója, Dr. Krausz Henrik a siklói izr. hitközség rabbija lett. Dr. Stark László a munkácsi izr. gimnáziumban kapott ideiglenes megbízást a héber tárgyak tanítására. Dr. Komlós Ottó, Dr. Földvári Tibor és Dr. Rosenblüth Márton a Pesti Izr. Hitközségnél kaptak alkalmazást.

Jutalomdíjak. A Bacher Vilmosné jutalomdíjat Hajós György, a Mahler-féle jutalomdíjat Schindler József, a Lázár-félét Glück György hallgató; a Bánóczi-félét Gottlieb László, a Gara Emil-félét Klein Tibor, a Herzog-félét Goldberg Sándor, a Hevesi-félét Barta János, a Klein Miksa-félét Féder József, a Lazarus-félét Szirtes László kapta, az Écz Chájim jutalomdíját Blaustein Sándor tanuló-
nak ítélte oda a tanári kar.

A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet Vezérlőbizottsága :

Elnök: **Wertheimer Adolf.**

Budapesti tagok:

- Dr. Dési Géza ügyvéd, m. kir. kormányfőtanácsos.
 Dr. Buday-Goldberger Leó, felsőházi tag.
 Eppler Sándor, a Pesti Izr. Hitk. főtitékára.
 Dr. Fischer Gyula, pesti főrabbi.
 Halász Manó ny. vezérigazgató, m. kir. kormányfő-
 tanácsos.
 Dr. Hevesi Simon, pesti vezelő főrabbi.
 Krámer Miksa, m. kir. kormányfőtanácsos, a Pesti
 Chevra Kadisa elnöke.
 Dr. Mahler Ede, ny. egyetemi ny. r. tanár.
 Stern Samu, udv. tan. az Izr. Országos Irodájának
 és a Pesti Izr. Hitközségnek elnöke.
 Vida Jenő, felsőházi tag, az »I. oszt. Magyar Ér-
 demkereszt« tulajdonosa.
 csepeli báró Weisz Alfonz, gyáros.

Vidéki tagok:

- Dr. Bernstein Béla főrabbi, Nyiregyháza.
 Dr. Pap Róbert ügyvéd, a XXII. községkerület és a
 Szegedi Izr. Hitközség elnöke, Szeged.
 Dr. Büchler Sándor főrabbi, egyet. m. tanár,
 Keszthely.
 báró Dr. Hatvany Bertalan nagyiparos, Buda.
 Dr. Herzog Manó főrabbi, Kaposvár.
 Dr. Kallós Henrik, a XII. izr. községkerület elnöke,
 Győr.
 Dr. Kecskeméti Ármín főrabbi, egyet. m. tanár,
 Makó.
 Dr. Kiss Arnold budai vezető főrabbi, Buda.
 Dr. Krisztháber Adolf, a Budai Izr. Hitközség
 elnöke.
 Dr. Löw Immanuel főrabbi, felsőházi tag, Szeged.
 Szántó Jenő, a Magy. Izr. Orsz. Irodájának elnök-
 helyettese, Buda.
 Dr. Szegő Miklós, a XI. izr. községkerület elnöke,
 Székesfehérvár.

A tanári testület működési köre

1. Hatóságok.

Iskolánk a nm. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium rendelkezése alatt áll. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter: Dr. Hóman Bálint.

Minisztériumi ügyosztályunk főnöke: Dr. Bernáth Géza, min. osztályfőnök.

2. A felsőtanfolyam tanári karának tagjai.

Igazgató: **Dr. Guttmann Mihály.**

Dr. Guttmann Mihály igazgató, tanította a talmud statariet és a talmud cursoriet a B) csoportban és tartotta az apologetikai, halachikus és pedagógiai gyakorlatokat u. e. csoportban. Heti óráinak száma: 9.

Dr. Fischer Gyula pesti főrabbi, óraadó tanár, tanította a bibliai exegézist a B) csoportban, az exegetikus olvasmányokat az A) csoportban és a midrást mindkét csoportban. Heti óráinak száma: 6.

Dr. Groszmann Zsigmond, pesti rabbi, óraadó tanár, tanította a gyakorlati lelkészkedést a IV. és V. évfolyamban, heti 1 órában.

Guttmann Henrik rendkívüli tanár, tanította az A) csoportban a zsidó történetet és a történeti kútforrásokat. Heti óráinak száma: 3.

Dr. Hevesi Simon, pesti vezető főrabbi, óraadó tanár, tanította a vallásbölcseletet és a vallásbölcseleti olvasmányokat. Heti óráinak száma: 2.

Dr. Hevesi Ferenc pesti rabbi előadta a homiletikát heti 1 órában.

Dr. Hoffer Ármin, rendes tanár, tanította a szertartást mindkét csoportban, a talmud statariet és cursoriet az A) csoportban. Heti óráinak száma: 14.

Dr. Kiss Arnold, budai vezető főrabbi, óraadó tanár, tanította a liturgiai gyakorlatokat, heti 1 órában.

Dr. Löwinger Sámuel, rendkívüli tanár, tanította a zsidók történetét, a történeti kútforrásokat a B) csoportban, a bibliai exegézist és a bevezetést a Szentírásba az A) csoportban. Heti óráinak száma: 7.

3. A gimnázium (alsó tanfolyam) tanári testülete.

Sorszám		Szolgálati évei		Mely tárgyakat, mely osztályban, heti hány órában tanított?					Heti óraszám	Jegyzet (Egyéb elfoglaltság)	
		össze- sen	ennél az intézet- nél	I.	II.	III.	IV.	V.			
1.	Dr. Guttmann Mihály theologia, igazgató	33	7	—	—	—	—	—	—	—	
2.	Dr. Csech Arnold magyar-német, óraadó tanár	28	17	német 2	német 2		német 2	német 2	8	—	
3.	Dr. Csetényi Imre magyar-történet, rendes tanár	18	18	magyar 3 történet 2 gyorsírás 1		magyar 3 történet 2	magyar 3 történet 2	magyar 3	19	Az I. o. főnöke, a Gyorsírókör vezető-tanára, a tanári kar képviselője a vezérőbizottságban	
4.	Dr. Dercsényi Móric latin-görög, rendes tanár	33	33	—	—	latin 5 görög 4	latin 5 görög 3	—	17	A IV. oszt. főnöke	
5.	Erényi Elemér természetrajz-földrajz, óraadó tanár	27	11	termé- szetrajz 2	termé- szetrajz 2	—	—	—	4	—	
6.	Dr. Friedman Dénes theológia, óraadó tanár	1	1	héber nyelv 1	héber nyelv 1				2	—	
7.	Guttmann Henrik theologia, főiskolai rk. tanár	6	6	Pentateuchus 2 Hagiografa 3		zsidók története 1 Próféták 3, Pentateuchus 3		zsidók története 1		13	—
8.	Dr. Graf András latin-görög történet, óraadó tanár	6	6	latin 5 görög 4	történet 2 görög 4		földrajz 1	történet 3	19	A II. osztály főnöke, könyvtáros,	
9.	Hausbrunner Vilmos matematika-fizika, rendes tanár	41	33	—	—	—	—	fiz. 3	3	Jegyző, a fizikai szertár őre, a segélyegylet titkára, a mensa vezető tanára	
10.	Dr. Kálmán Ödön theológia, óraadó tanár	4	4	Talm. stat. 5. Talmud curs. 3		—	—	—	8	—	
11.	Dr. Kiss Arnold theologia, óraadó tanár	6	6	—	—	—	—	Rendsz. vallást. 1	1	—	
12.	Dr. Klein Móric egészségtan, óraadó tanár	2	2	—	—	—	egészség- tan 2	—	2	Iskolaorvos	
13.	Dr. Löwinger Sámuel theologia, főiskolai rk. tanár	10	10	—	—	Talmud stat 5 curs. 3			8	A templom vezetője, az intern. vezető tanára	
14.	Perényi Tivadar testnevelés, óraadó tanár	34	13	T e s t n e v e l é s 4					4	A Sportkör vezető tanára	
15.	Szende Sándor ének, zene, óraadó tanár	9	9	ének 1	ének 1	ének 1	ének 1	—	4	A templomi énekkar vezetője	
16.	Dr. Turán Pál math-fizika, óraadó tanár	3	3	matem. 2	matem. 2	matem. 3 fiz. 2	matem. 3 fiz. 2	matem. 2	16	A III. osztály főnöke	
17.	Dr. Waldapfel József magyar-latin-görög, rendes tanár	15	15	—	magyar 3 latin 5	—	—	fil. 2 lat. 5 görög 3	18	Az V. oszt. főnöke Az önkézőkör vez. tanárelnöke	

Altisztek:

Müller András műszaki altiszt.

Urbán István altiszt.

**A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága
az 1939—40. évben.**

Dr. G u t t m a n n M i h á l y igazgató, az IMIT igazgatósági tagja, a Jeruzs. egyetem kuratóriumának tagja, társszerkesztője a Magyar Zsidó Szemle és a Haszokér című (héber nyelvű) folyóiratnak. A Hertz-Biblia magyar kiadásának társszerkesztője. Gattinara József דתלמוד וההירות (a Talmud és a kulturális élet szabad fejlődése) c. munkája kéziratból való kiadása bevezetéssel és jegyzetekkel (héberül). Az antrópomorfizmus a Talmud megítélésében. (IMIT 1940. Évkönyv). Történeti és koholt farizeusok (héberül). Bitzaron folyóiratban (New-York, 1940.). Rási kommentárjának forrásai (héberül) u. o.

Dr. C s e c h A r n o l d, a Magyar Pedagógiai Társaság tagja, a Tanítóképző Intézeti Tanárok Országos Egyesületének, az Országos Izraelita Tanítóegyesületnek és a VIII. ker. templomkörzet választmányának tagja, az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat felolvasó-bizottságának jegyzője. Cikkeket írt a Magyar Zsidó Szemlébe, a Magyar Izraelbe, a Magyar Tanítóképzőbe és az Izraelita Tanügyi Értesítőbe. Előadásokat tartott a Pesti Izr. Hitközség Szabadegyetemén Nagy zsidó pszichológusokról és a Szülők Pedagógiumán A gyermek lelki életéről és A szülői ház és az iskola kapcsolatáról. (Józsefvárosi templomkörzetben), a Pesti Izr. Hitközség Magdolna-városi ifjúsági csoportjában Néhány fontosabb pedagógiai elvről, a Ferenc József Országos Rabbiképző-Intézet pedagógiai tanfolyamán Pedagógiai alapfogalmakról és A tanuló pszichológiájáról. Az Országos Izraelita Tanítóegyesület megbízásából Zsinórírásos Abécéskönyvet írt és szerkesztett az izr. népiskolák számára.

Dr. F r i e d m a n D é n e s óraadó tanár, az újpesti izraelita hitközség főrabbi, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, az Országos Rabbiegye-

sület pénztárosa, a Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaft des Judentums magyarországi megbizottja, az IMIT, az OMIKE választmányi tagja, a Magyar Zsidó Szabadegyetemen az irodalmi ismertetések előadója, az újpesti Dr. Venetianér Lajos izraelita közművelődési egyesület elnökségi tagja, a Magyar Zsidó Szemle szerkesztője, az újpesti Dr. Venetianer Lajos izraelita elemi népiskola igazgatója, a Magyar Zsidók Lapja Új Könyvek rovatának vezetője, a VI. izraelita községkerület képviselőtestületének tagja.

Dr. Graf András. 1. Ujabb adalékok a Szent László leányára vonatkozó bizánci szövegekhez. Archivum Philologicum, 1939. 2. Cikkek az Új Idők lexikonában.

Dr. Grossmann Zsigmond, pesti rabbi, a rabbisági iroda igazgatója, az ORE ügyvezető alelnöke, az ISZGYE és a VAC egyházi elnöke, az OMIKE igazgatósági és az IMIT választmányi tagja, a Magyar Izrael szerkesztője. Történelmi, teológiai és pasztorális dolgozatai jelentek meg a hazai zsidó felekezeti lapokban. Előadásokat tartott a Szabad Egyetemen, a Dr. Weisz Miksa Kultúr Társaságban, a Pesti Izr. Hitközség V/a ifjúsági csoportjában, a VAC-ban, Budán és Kőbányán.

Guttman Henrik, az Országos Rabbi Egyesület választmányi tagja, a Pestszentlőrinci Izr. Hitközség gazdasági, jótékonyági és kulturális bizottságainak tagja. A Hertz-Biblia magyar kiadásának társszerkesztője. Felolvasást tartott a M. Zs. Szabadegyetemen »A magyar zsidók gazdaságtörténetéből« címen. Megjelent cikkei: »Adalékok a magyar zsidók történetéhez a 16. sz.-ban« (1939-i IMIT évk.) és »Adalékok a zsidók társadalmi elkülönítéséhez Maimuni koráig« (M. Zs. Szemle, 1940). Sajtó alatt: »A zsidók Magyarországon III. Károly korában« (M. Zs. Szemle.).

Dr. Hevesi Simon, az Orsz. Rabbiegyesület elnöke, az OMIKE, az Orsz. izr. Patronage Egyesület alapítója és egyházi elnöke, a MIKÉFE díszelnöke, számos pesti és vidéki felekezeti, kulturális, szociális társulati és intézmény pártfogó, tiszteletbeli és dísztagja. A Magyar Zsidó Szemle, a Haszokér tudományos folyóirat társszerkesztője. Cikkeket írt zsidó felekezeti lapokban.

Dr. Kálmán Ödön, az Országos Rabbi Egyesület titkára, szertartási bizottságának alelnöke, az IMIT választmányának, a VI. izr. községkerület előljáróságának, a kir. magy. Gyűjtőfogház felügyelőbizottságának, a fővá-

rosi (X. ker.) szociális munkabizottságának tagja, a Magyar Izraelnek, az Orsz. Rabbiegyesület félévi értesítőjének egyik összeállítója, ugyanezen értesítőben 1939—40., az Isszur v' hetter (responsum) rovat valamennyi cikkének és több gyakorlati irányú dolgozatnak írója. — A Rabbi Könyve, Budapest, 1940. 144. lap írója.

Dr. Kiss Arnold, az IMIT és a Zsidó Múzeum igazgatóságának tagja, a Pro Palesztina alelnöke, az Izr. Patronage, az OMIKE, a MIKÉFE választmányi, a Magyar Zsidó Szabadegyetem vezérlőbizottsági tagja. Írt tudományos, kritikai, szépirodalmi cikkeket és költeményeket a felekezeti lapokba, folyóiratokba és fővárosi napilapokba.

Dr. Löwinger Sámuel, a Magyar Zsidó Szabadegyetem igazgatója, az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat jegyzője, bibliabizottságának jegyzője, irodalmi bizottságának tagja, az Országos Rabbiegyesület választmányának, a Pesti Izraelita Hitközség képviselőtestületének tiszteletbeli működő tagja, kulturális szakbizottságának és könyvtárbizottságának, valamint a Nagyfuváros uccái templomkörzet választmányának tagja. Társszerkesztője a Magyar Zsidó Szemle és a Haszókér (héber nyelvű) című folyóiratoknak. Megjelent tanulmányai: A Herz-Biblia magyar kiadásának társszerkesztője. Jehudith-Sósanna (Dr. Kiss Arnold Emlékkönyv. Héber rész. Külön is.). Héber kéziratok a Rabbiképző Intézet könyvtárában (Dr. Hoffer Ármin Emlékkönyv. Héber rész. Külön is.). Kisebb cikkei jelentek meg a Magyar Zsidó Szemlében, a Hászókér-ben, a Magyar Zsidó Lapokban. Előadásokat tartott: a Magyar Zsidó Szabadegyetemen és a Székesfehérvári Izr. Hitközség Kulturális délutánja keretében.

Dr. Turán Pál, 1. Über die Ableitung von Polynomen. Compositio Mathematica. 2. Über die Primzahlen der arithmetischen Progression (II.) Acta Litt. ac Scient. Szeged. 3. On the uniformly-dense distribution of certain sequences of points. Annals of Mathematics. U. S. A. 4. Előadás a Magy. Tud. Akadémia III. osztályán: Determinánsokra vonatkozó szélsőértékfeladatok.

Tananyag

Az I. osztályban a folyó évben jóváhagyott új tantervben a II—V. osztályokban az 1929-ben jóváhagyott tantervben megszabott tananyagot minden osztályban elvégeztük.

Ifjúsági egyesületek.

Goldziher Ignác, Theológiai Kör. A Kört egy ötös bizottság vezette, amelyben minden évfolyamból egy-egy hallgató vett részt.

Ennek az ötös bizottságnak tagjai voltak: Dr. Weinberger József, Reichmann Győző, Braun Vilmos, Angyal Béla és Günsberger László.

A Körnek kettős a célkitűzése: kulturális és szociális; egyrészt különféle ünnepségek és előadások által a zsidó kultúrának a művelt nagyközönség körében való terjesztése, másrészt a hallgatóság egyetemi tandíjgondjainak az enyhítése.

Kulturális célkitűzéseinknek úgy tettünk eleget, hogy Budapesten és több vidéki városban nagyszámú hallgatóság jelenlétében előadásokat tartottunk; továbbá teadélutánjainkon tartottak sikerült beszédeket a Kör tagjai.

A Rabbiképző templomában az idén is a kör tagjai látták el péntek esténként és a nagy ünnepeken a hitszónoki teendőket.

Szociális gondjaink enyhítésére Budapesten és több vidéki községben teadélutánokat rendeztünk; azonkívül vidéki rabbik és nőegyletek is támogatták Körünket. Fogadják érte hálás köszönetünket.

Az idén Budán rendeztük első teadélutánunkat. Ez a múlt évinél nagyobb sikerrel végződött. Elsősorban Dr. Kiss Arnoldné főtisztelendő asszony személyes fáradozásainak köszönhetjük ezt, ezenkívül Dr. Kiss Arnold főtisztelendő úrnak, aki költeményeivel, továbbá Fehér Arturnak meg Rózsa Verának, aki szavalatával, illetve énekszámáival emelte teadélutánunk szépségét.

Pesten külön rendezett teát számunkra a VI. és külön az V. kerületi nőegylet. Szép eredményüket Meisels Lajosné, illetőleg Eichbaum Mórné elnökasszonyok aktív segítségével hozta létre, de nagyban támogatták a sikert Dr. Hevesi Simon és Dr. Hevesi Ferenc főtisztelendő urak szívreható és tetteindító beszédei.

Óbudán Dr. Neumann Józsefné főtisztelendő asszony rendezett nagy sikerű teadélután, amelynek erkölcsi sikeréhez Dr. Neumann főrabbi úr lelkes beszédével járult hozzá. Néhány vidéki községben az idén rendeztünk először teadélután.

Blau Lajos Talmudtudományi Társulat. Ezidei vezetősége: Elnök: Dr. Fried Dezső. Az intézőbizottság tagjai: Dr. Davidovits D. Mihály, Schwarzbart József, Teszler Herman és Dr. Vogel Mayer.

Társulatunk, célkitűzéseinek megfelelően, a hallgatókat tudományos munkásságuk kifejtésében hathatósan támogatta. 1940. évben megjelenik Társulatunk héber és magyar részből álló idei tudományos évkönyve, amelyet Dr. Hoffer Ármin professzor úrnak ajánlunk, születése 70. évfordulója alkalmából. Az évkönyv munkatársai között tisztelhetjük Dr. Guttmann Mihály rektor, Dr. Heller Bernát és Dr. Löwinger Sámuel professzor, Dr. Löw Immanuel, Dr. Goldberger Izidor, Dr. Hevesi Ferenc, Dr. Berkovits József és Dr. Scheiber Sándor rabbi urakat. Az intézet hallgatói közül főképpen a doktori szigorlatozók vettek részt tudományos cikkekkel.

A folyó tanévben Társulatunk keretében fejtette ki munkáját a Héber Kör, amelynek vezetője Teszler Herman. A Chug Ivri hetenként egyszer tartotta összejeveteleit, amikor is a régi és az új héber irodalom és a mai zsidó élet kulturális problémái képezték tárgyát a héber nyelven folyó vitáknak. Nyilvános ülésünkön Dr. Kastein József kiváló történelíró, a jeruzsálemi héber egyetem megbízottja tartott előkelő meghívott közönség előtt előadást »A Szentföld kulturális kérdései« címen.

A Bacher Vilmos-kör működése az 1939—40. iskolai évben. Vezető tanár: Dr. Waldapfel József. Elnök: Hornstein Géza, főtitkár: Komlós János, titkár: Pollák Zoltán, főpénztáros: Genuth József, pénztáros: Mermelstein László, főkönyvtáros: Hammer Mihály, könyvtáros: Landler Péter, ellenőr: Eisler László.

Tartott 13 ülést, ebből 2 közgyűlés (alakuló, évváró), 4 ünnepi (chanukkai, márc. 15., Mátyás kir. születésének 500-ik évford., hősök emlékére) és 7 rendes ülés volt. A szokásos műsorszámokon kívül előadtunk egy színművet is. (Kisfaludy K.: Mátyás diák.).

A könyvtár 16 művel gyarapodott.

A pályatételek közül 2-re érkezett be pályamunka és ezek a jutalmat megkapták.

Matematikából: Beérkezett 1 pályamű. Szerzői: Eisler László V. és Klein Tibor II. o.

Talmudból: Rav szerepe a babilóniai iskolák fejlesztésében. Beérkezett 1 pályamű. Szerzője: Goldberg Lajos IV. o. t.

A legszorgalmasabb tag jutalomdíját (10 P) Eisler László V. o. t. kapta.

Az Officina kiadóvállalat által felajánlott jutalomkönyveket Klein Elek IV. o. és Klein Tibor II. o. tanulók kapták.

A március 15-i ünnepség műsora: 1. Hiszekegy. Előadta az énekkar. 2. Ünnepi beszéd. Elmondta: Komlós János IV. o. t. 3. Babits: Petőfi koszorúi. Szavalta: Hoffmann Emil III. o. t. 4. Szirtes László III. o. t. felolvasása: A 12 pont. 5. Petőfi: A szabadsághoz. Szavalta: Barta János II. o. t. 6. Toborzó. Énekelte az énekkar. 7. Klein Elek IV. o. t. felolvasása: A forradalomtól a szabadságharcig. 8. Petőfi: Egy gondolat bánt engemet... Szavalta: Blau Imre IV. o. t. 9. Himnusz. Rákóczi induló. Előadta az énekkar.

A hősök emlékére rendezett ünnepség műsora: 1. Hiszekegy. Előadta az énekkar. 2. Komlós János főtitkár ünnepi beszéde. 3. Gyóni Géza: Tábortűz mellett. Szavalta: Berkovits László II. o. t. 4. »Hősök emléke«. Előadta az énekkar. 5. Gyóni Géza: Magyar katonák dala. Szavalta: Goldberg Sándor I. o. t. 6. Himnusz. Rákóczi induló. Előadta az énekkar.

A Mátyás-ünnepély műsora: 1. Himnusz. Előadta az énekkar. 2. Hornstein Géza elnök megnyitó szavai. 3. Janus Pannonius egyik költeményét szavalta Barta János II. o. t. 4. Mátyás és a humanizmus. Hammer Mihály IV. o. t. felolvasása. 5. Garay János: Mátyás király Gömörben. Szavalta: Kramer Béla III. o. t. 6. Kisfaludy Károly: Mátyás diák. Színmű 1 felvonásban. Szereplők: Rosenzweig Ármin II. o. t., Biedermann Oszkár I. o. t., Berkovits László II. o. t., Schwarz Jenő I. o. t., Weisz Béla II. o. t., Hoffmann Emil III. o. t.

Az ünnepi üléseken az énekkar is közreműködött, a betanításért és vezetésért Szende Sándor tanár urat illeti hálás köszönet.

**A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet
felső tanfolyamán az 1939—40. tanévben
a következő előadásokat tartották:**

- Szentírás.** A) csoport. Chággáj, Zechárja és Máleáchi. Heti 2 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.
B) csoport. Jób könyve Rasival és Biurral. Heti 2 óra. Tanár: Dr. Fischer Gyula.
- Bevezetés a Szentírásba.** I., II. és III. évfolyam. Általános és részletes bevezetés. Heti 2 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.
- Exegetikus olvasmányok.** A) csoport. Vájjikra 19. fejezete a 3 Targummal és Rasival. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Fischer Gyula.
- Midrás olvasmányok.** A) és B) csoport. Szemelvények Midrás Tánchumából. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Fischer Gyula.
- Talmud stat.** A) csoport. Sabbat 2a—4b; 20a—26b. Heti 4 óra. Tanár: Dr. Hoffer Ármin.
B) csoport. Gittin 24a—37b. Heti 3 óra. Tanár: Dr. Guttmann Mihály.
- Talmud curs.** A) csoport. Chullin 42a—48a. Heti 3 óra. Tanár: Dr. Hoffer Ármin.
B) csoport. Nedárim. Szemelvények az I., III. és VI. perekből. Heti 4 óra. Tanár: Dr. Guttmann Mihály.
- Halachikus gyakorlatok.** B) csoport. A gyászolás törvényei. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Guttmann Mihály. (Referátumok kidolgozása).
- Szertartás tan.** A) és B) csoport. Sulchan Aruch Jore Dea, Hilchoth Tréfoth 42—46; 48—51. és 53—55. fejezetig. Heti 3 óra. Tanár: Dr. Hoffer Ármin.
- Zsidók története.** A) csoport. A zsidók története az Ujkorban. Heti 2 óra. Tanár: Guttmann Henrik.
B) csoport. A zsidók története az egyiptomi kivonulástól az első Templom pusztulásáig. Heti 2 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.
- Történeti kútforrások.** A) csoport. Krónikák olvasása. Heti 1 óra. Tanár: Guttmann Henrik.

B) csoport. Olvasmányok a Biblia Történeti könyveiből párhuzamosan az ókeleti forrásokkal. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.

Vallásbölcsezet. A) és B) csoport. Filozófiai rendszerek. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Hevesi Simon.

Vallásbölcsezeti olvasmányok. A) és B) csoport. More Nebuchim. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Hevesi Simon.

Homiletika. A) és B) csoport. Elméleti rész és gyakorlat. Szemelvények a Midrás Rábbából. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Hevesi Ferenc.

Liturgiai gyakorlatok. Olvasmányok a liturgiai költészet köréből. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Kiss Arnold.

Gyakorlati lelkészkedés. B) csoport. A házassággal összefüggő szertartások és eljárások. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Groszmann Zsigmond. A IV. és V. éves hallgatók váltakozó sorrendben minden hét egyik napján lelkészgyakorlaton jelentek meg a pesti rabbiság hivatalában.

Theológiai előadások az alsó tanfolyamban:

(A gimnáziumi tárgyak tanmenete és anyaga megegyezik az állami gimnáziumokéval.)

Szentírás. A) csoport. Beresisz. Heti 2 óra. Tanár: Guttmann Henrik.

B) csoport. Numeri. Heti 3 óra. Tanár: Guttmann Henrik.

Szentírás. A) csoport. Példabeszédek. Heti 3 óra. Tanár: Guttmann Henrik.

B) csoport. Jezsaiás II. r. Heti 3 óra. Tanár: Guttmann Henrik.

Talmud statarie. A) csoport. Sebouth 38—49-ig. Heti 5 óra. Tanár: Dr. Kálmán Ödön.

B) csoport. Béca 2a—9a; 15b—16a. Heti 5 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.

Talmud cursorie. A) csoport. Megilla 2—21-ig és az összes misnák. Sebouth 30—38. és az összes misnák. Heti 3 óra. Tanár: Dr. Kálmán Ödön.

B) csoport. Makkóth 2b—13a; 23a—24b. Heti 3 óra. Tanár: Dr. Löwinger Sámuel.

Héber nyelvtan. I. osztály. Hangtan, igeragozás. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Friedman Dénes.

II. osztály. Alaktan, rendhagyó igék. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Friedman Dénes.

Zsidók története. II—III. osztály. A babilóni fogságtól a 2. templom pusztulásáig. Heti 1. óra. Tanár: Guttman Henrik.

IV—V. osztály. 1492-től napjainkig. Heti 1 óra. Tanár Guttman Henrik.

Rendszeres vallás tan. Heti 1 óra. Tanár: Dr. Kiss Arnold.

Pályatételek.

Az 1939/40. évre kitűzött pályatételek közül egy bibliai tárgyú és egy vallásbölcseleti tárgyú pályamunka érkezett be.

Ezekről a szaktanárok a következő bírálatot írták:

I.

Bírálat

az »Összefoglaló történeti áttekintések a Bibliában, az apokrif- és pszeudepigraf irodalomban« c. pályamunkáról. מגיד מראשית אהרית (Jes. 46, 10.) jelige alatt egy munka érkezett be. A szerző kellő hozzáértéssel nyúl a bonyolult kérdéshez. Tisztában van a téma jelentőségével és sokrétűségével. A számbajövő irodalmat nagy szorgalommal használja fel. Teljességről e tekintetben nem beszélhetünk, de ezt nem is róhatjuk fel a szerző hibájául, mert mind a bibliaexegetikai, mind a bibliatörténeti irodalom oly gazdag, hogy ezen a téren már a lehető teljességre való törekvést is méltányolni kell.

Megállapítható, hogy a munka szerzője igyekszik — és igyekezete sikerrel is jár — a Bibliában és az apokrif, valamint pszeudepigraf irodalomban elszórt anyagot összeszedni és rendszeresen feldolgozni.

Mielőtt az adatok részletes feldolgozásába kezdene a következő kérdésekről beszél. 1. A történelemről általában. 2. A történetírás kezdetei. 3. A zsidóság, görögség és történelem. 4. Zsidó teleológia, görög kauzalitás. 5. A Biblia mint

történelem. 6. A történeti áttekintések műfaja. Majd a módszerről beszél, amelyet dolgozatában követni óhajt.

A tárgyalás folyamán sorra veszi és elemzi előbb a Biblia idevonatkozó fejezeteit. Különös részletességgel taglalja a zsoltárok összefoglaló történeti áttekintéseit. Azután az apokrif és pszeudepigraf irodalom hasonló helyeit dolgozza fel, kiemelvén a jellegzetesebb eltéréseket is. Legtöbb helyet természetesen Ben Szira utolsó fejezeteinek, a πατέρων ὄμιλος-nak szentel.

Helyes lett volna a német és angol idézetek jórészét a lábjegyzetekben közölni, mert így helyenként zavarják az összefüggést.

Ugyanez vonatkozik az egyes versekhez, illetve szavakhoz fűződő magyarázatok közlésére is. Egyébként e tekintetben még sok pótolni való van.

Hasznos lett volna, ha a munkája végén a felhasznált irodalom alfabetikus listáját összeállította volna.

A dolgozat egyes részleteinek bírálatába nem mehetünk itt bele, mert ez túl messze vezetne. Reméljük, hogy a szerző folytatni fogja a tárggyal kapcsolatos tanulmányait és mielőtt nyomtatásban megjelenteti, sok szempontból tökéletesíteni fogja.

De a munka már a mai formájában is feltétlenül megérdemli a pályadíjat.

Dr. Löwinger Sámuel.

*

A pályadíjat Kohn Béla I. éves hallgató nyerte.

II.

A vallásbölcseleti pályakérdésre »Majmuni kritikája az atomizmusról«, egy pályamű érkezett be

ואינו ענין ימהר האדם לדחותו כלו מתאום ברנע קטן

jelige alatt.

Szerző lelkiismeretesen dolgozott és gondosan tanulmányozta a kérdést. Munkája filozófiai megértésről tesz tanuságot. Olvasmányaink kapcsán foglalkoztunk ezzel a tárggyal, de szerző nem csak elmélyedt a nehéz problémákba, hanem alaposan felhasználta az idevágó irodalmat is és szépen építette föl a lényeg és az összefüggő kérdések ismertetését. Feladatát helyesen oldotta meg.

A millió elmélet bevonása, az éghajlati hatás a kelet istenfogalmára, nem tartozik szorosan a tárgyra és a filozófiai kérdés szempontjából mellőzhető lett volna. Az ismeretelméleti részben ügyelni kellett volna arra, hogy a $\varphi\alpha\nu\tau\alpha\sigma\iota\alpha\iota$ már Aristotelesnél szerepel, de nem mint »képzelet«, hanem mint a képzeletekből eredő kezdetleges elgondolás, amire gyakran felhívtam a figyelmet és arra, hogy a Móre szövege is különbséget tesz דמיון és נה ימדמה között. A terminológiára vonatkozólag megjegyzem, hogy ne használjuk a quantum kifejezést *quantitas* helyett, mert az mást jelent és Planck óta speciális értelemben van lefoglalva. A המשך המנהג »szokás« által való visszaadása nem kifogástalan, a dolognak nem természeti törvény által megszabott, hanem csak történetes viselkedését fejezi ki. Egészében a tanulmány meleg elismerést érdemel és méltó a pályadíjjal való jutalmazásra.

Dr. Hevesi Simon.

*

A pályadíjat Schindler József III. é. hallgató nyerte.

A felső tanfolyam hallgatói.

A *-gal megjelölt hallgatók iskolai év közben kimaradtak.

I. évfolyam.

Ardai György Debrecen	Neumann György Győr
Eisenberger Ferenc Szeged	Remete László Budapest
Fein Emil Kiskőrös	15 Róna Iván János Budapest
Fischer Zoltán Balmazújváros	Rosenberg Dezső Békéscsaba
5 Grünbaum Adolf Miskolc	Rubin Jenő Szerednye
Glück György Nyiregyháza	Schwartzkopf Miklós Debrecen
Günsberger Ferenc Csorna	Spiegel Aladár Munkács
Jólesz László Poroszló	20 Spiegel Tibor Munkács
Kämpfner Andor Érsekújvár	Stern Miklós Tab*
10 Lisser László Szerencs	Szekeres Péter Budapest
Morgenstern Benő Lajos Budapest	Davidovits Emil Huszt, rendk. h.
Moskovits Mihály Visóoroszi	Davidovits Soma Husztsófalva, rendk. h.

II. évfolyam.

Angyal Béla Hajduböszörmény	Goldberger Sándor Tiszalök
Billitzer Dezső Érmihályfalva	5 Grosinger Sándor Méhtelek
Braun László Szentés	Grünberger László Debrecen

Kepecs Imre Felsőszopor
 Kohn Béla Hajdudorog
 Mandel Dezső Csepe
 10 Schlésinger Miksa Harsány
 Spitz László Vis

Teszler Hermann Felsővisó
 Ungár László Nyiregyháza
 Weisz Árpád Veszprém
 15 Weisz György Budapest*

III. évfolyam.

Blum Béla Szatmárnémeti
 Braun Vilmos Kisvárda
 Frenkel Andor Budapest
 Hajós György Budapest

5 Komornik Ábrahám Zsibó
 Mermelstein Endre Gyöngyös
 Schindler József Budapest
 Schwarcbárt József Perbete

IV. évfolyam.

Balázs György Budapest
 Dr. Davidovits D. Mihály
 Gyergyótölgyes
 Fischer Béla Ölbő
 Dr. Herschkovits László Hajdú-
 böszörmény
 5 Dr. Herzog Sándor Mezőtur

Dr. Neumann Ernő Belényes
 Dr. Neumann Tibor Veszprém
 Róth Ernő Szerencs
 Dr. Reichmann Győző Belényes
 10 Dr. Szenes Mihály Budapest
 Silberfeld Andor Békéscsaba
 Dr. Teichmann Jakab Tállya

V. évfolyam.

Dr. Bakonyi József Dunapataj
 Dr. Fried Dezső Abaújszántó
 Dr. Funk Oszkár Pécel
 Dr. Helfgott Herman Beodra
 5 Dr. Rosenthál László Kisbér
 Dr. Singer Ödön Szatmárnémeti

Dr. Scher László Miskolc
 Dr. Székely István Szarvas
 Dr. Vogel Majer Petrilla
 10 Dr. Weinberger József Apagy
 Dr. Weisz Miksa Kiskúnyfélegyháza

Az alsó tanfolyam növendékei.

I. osztály.

Bass Andor Budapest
 Biedermann Oszkár Nagyvisnyó
 Breuer Béla Hajdunánás*
 Féder József Nyiregyháza.
 5 Feldmann Tibor Püspökladány
 Friedmann Jenő Nyiregyháza

Goldberg Sándor Nyiregyháza
 Hermann István György Budapest
 Kiss János Budapest m. t.
 10 Ornstein H. Pál Hajdunánás
 Révész István Nándor Budapest
 Schwartz Jenő Kisvárda

II. osztály.

Abrahám József Gyöngyös	Mermelstein László Gyöngyös
Aszódi Pál Budapest	10 Rosenzweig Ármin Szeged
Barta János Székesfehérvár	Schreiber Becalél Budapest
Berkovits László Budapest	Skreikes László Budapest
5 Blaustein Sándor Kisvárda	Weisz Andor Gyulaháza*
Klein Miklós Sátoraljaujhely	Weisz Béla Beregszász
Klein Tibor Megyaszó	15 Weizmann Pál Ujpest
Lówy László Mád	

III. osztály.

Baranyai György Fülöpszállás	Landler Péter Budapest
Braun Károly Sátoraljaujhely	Pollák Zoltán Érmihályfalva
Friedmann Egon Marosvásárhely	10 Szirtes László Siklós
Grün László Sáropatak*	Wagner Sándor Budapest
5 Hoffmann Emil Nyiregyháza	Weisz József Sátoraljaujhely
Ivanovszky László Budapest	Weiszfeld István Gyöngyös m. t.
Krámer Béla Budapest	

IV. osztály.

Blau Imre Abaujszántó	Komlós János Budapest
Goldberg Lajos Nyiregyháza	Schmideg József Győr
Gottlieb László Salgótarján	Sternberg Ernő Kaba
Hammer Mihály Hajdunánás	Szász Miklós Eperjes
5 Klein Elek Miskolc	

V. osztály.

Eisler László Ujpest	5 Horváth Tibor Temesvár
Friedmann Jenő Gyón	Lówenkopf Tivadar Déva
Genuth József Gyöngyöspata	Waldner László Gyöngyös
Hornstein Géza Hajdunánás	

Statisztika.

	Adatcsoportok	I.	II.	III.	IV.	V.	Összesen
		o s z t á l y					
a) a tanuló számának alakulása	Beirt nyilvános tanulók	12	15	12	9	7	55
	Osztályoztatott	10	14	11	9	7	51
	Magántanuló	—	—	1	—	—	1
b) A tanulók kormegoszlása	1925	6	—	—	—	—	6
	1924	4	6	—	—	—	10
	1923	1	7	5	—	—	13
	1922	—	1	2	4	—	7
	1921	—	—	2	5	3	10
	1920	—	—	1	—	2	3
	1919	—	—	1	—	1	2
	1918	—	—	—	—	1	1
c) A tanulók anyanyelve	Magyar anyanyelvű	11	14	11	9	7	52
	Németül is tud	—	1	—	—	2	3
	Románul is tud	—	—	2	—	2	4
	Egyéb nyelven	—	—	—	—	—	—
d) A szülők foglalkozása	Kisbirtokos	—	—	—	—	1	1
	Kisiparos	1	6	4	1	1	13
	Kiskereskedő	1	4	1	3	1	10
	Keresk. alkalmazott	6	2	4	3	1	16
	Közlekedési váll. v. alk.	—	1	1	1	—	3
	Pap, tanár, tanító	1	—	—	1	1	3
	Másféle értelmiség (üggy., szobrász, hiv.)	—	1	—	—	1	2
	Hitk. alkalmazott	2	—	1	—	1	4
e) A szülők lakóhelye	Budapest	3	5	4	1	—	16
	Pest vm.	—	3	1	—	2	1
	Debrecen	1	—	—	—	—	1
	Győr	—	—	—	1	—	1
	Abauj Torna vm.	—	—	—	1	—	1
	Baranya vm.	—	—	1	—	—	1
	Bereg vm.	—	1	—	—	—	1
	Borsod vm.	1	—	—	—	—	1
	Esztergom vm.	—	—	—	1	—	1
	Gömör vm.	—	—	—	1	—	1
	Hajdu vm.	2	—	—	1	1	4
	Heves vm.	—	2	1	—	2	5
	Nógrád vm.	—	—	—	1	—	1
	Szabolcs vm.	3	1	1	1	—	6
Zemplén vm.	—	2	2	1	—	5	
Román elcsatolt területen	—	—	2	—	2	4	
f) óraulasz- tások	Igazoltan mulasztott órák	376	473	593	362	335	2139
	Igazolatlanul „ „	3	—	—	—	—	3

Statiztika.

A tanulók számának alakulása 1920/21—1939/40-ig.

Tanév	I. o	II. s z	III. t á	IV. l y	V. o k	Összesen
1920/21	4	4	1	6	4	19
1921/22	12	9	2	2	6	31
1922/23	15	13	8	2	1	39
1923/24	13	12	12	7	—	44
1924/25	9	16	12	10	7	54
1925/26	13	8	12	13	10	56
1926/27	17	9	8	11	11	56
1927/28	20	17	8	6	9	60
1928/29	16	21	14	9	8	68
1929/30	19	12	16	12	8	67
1930/31	19	17	14	8	9	67
1931/32	11	15	15	13	7	61
1932/33	10	12	12	13	13	60
1933/34	7	9	11	12	13	52
1934/35	16	8	8	11	12	55
1935/36	13	15	8	9	9	54
1936/37	22	9	15	6	7	59
1937/38	13	14	8	13	5	53
1938/39	15	14	10	7	13	59
1939/40	10	14	12	9	7	52

Az alsó tanfolyam tanulóinak előmenetele.

Osztály	Jeles	Jó	Elégséges	1 tárgyból elégtelen	2 v. több tárgyból elégtelen	Összesen
I.	—	4	6	—	—	10
II.	—	6	6	2	—	14
III.	—	4	6	1	1	12
IV.	1	2	5	1	—	9
V.	—	2	5	—	—	7
Összesen	1	17	29	4	1	52
Százalékban	1·9%	32·7%	55·8%	7·7%	1·9%	100%

A tanulók magaviselete és előmenetele az egyes tárgyakból.

Osztályok	Magaviselet				Vallástan				Magyar				Latin				Görög				Német				Történet				Földrajz				
	jeles	jó	szabály sz.	k. szabály sz.	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	
I.	3	7	-	-	3	2	5	-	1	5	4	-	1	4	5	-	2	3	5	-	2	8	-	-	2	5	3	-	-	-	-	-	-
II.	9	5	-	-	6	7	1	-	-	8	6	-	-	6	8	-	3	5	6	-	2	6	-	-	6	6	1	1	-	-	-	-	-
III.	9	2	-	-	6	4	1	1	2	6	4	-	1	4	7	1	-	6	6	-	1	4	3	-	4	6	2	-	-	-	-	-	-
IV.	9	-	-	-	5	3	1	-	4	3	2	-	2	2	4	1	3	2	4	-	2	3	4	-	5	3	1	-	-	4	5	-	-
V.	7	-	-	-	1	4	2	-	-	3	4	-	4	4	3	-	3	3	4	-	1	3	3	-	1	2	4	-	-	-	-	-	-

Osztályok	Természetr.				Matematika				Természet- tan				Filozófia				Egészségtan				Torna				Ének				Gyorsírás				
	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	jeles	jó	elégseges	elégtelen	
I.	7	2	1	-	1	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	6	1	-	2	6	2	-	1	2	-	-	-	-	-	-	
II.	11	3	-	-	2	5	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	10	-	-	4	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III.	-	-	-	-	2	2	8	-	1	6	5	-	-	-	-	-	3	7	2	-	3	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV.	-	-	-	-	3	2	4	-	2	4	3	-	-	-	-	-	5	4	-	-	2	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V.	-	-	-	-	6	1	-	-	3	4	4	-	4	3	-	-	2	7	-	-	4	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Osztályok	Rendszer.			
	jeles	jó	elégseges	elégtelen
I.	5	5	-	-
II.	9	4	1	-
III.	4	7	1	-
IV.	6	2	1	-
V.	2	5	2	-

Az intézet felszerelésének 1939/40. évi gyarapodása és évvégi állománya.

Vagyontárgyak	Gyarapodás			Tanévvégi állomány	
	Vétel drb.	Ajándék drb.	Érték pengő	Darab	Érték pengő
Butorok, irodai felszerelés	7	—	150	478	13,298.30
Földrajzi szertár ...	1	—	5	35	705.—
Természetrajzi szertár ...	2	—	22	56	1,136.14
Természettani szertár ...	—	—	—	312	9,022.—
Torna szertár ...	—	—	—	62	1,120.—
Összes vagyon ...	6	—	50.40	933	25,281.44
lfjusági könyvtár ...	16	—	30	411	1,500.—

A gimnázium helyiségeinek kimutatása.

Tanterem van 5. Az I. o. alapterülete 60.5 m², II. o. 45.5 m², III. o. 37.7 m², IV. o. 41 m², V. 37.7. m². Tanácsterem: 40 m², díszterem 118 m², tornaterem 70 m², természettani szertár 38.4 m², könyvtári nagyterem 72 m², olvasóterem 35 m², könyvtárnoki szoba 22 m², igazgatói szoba 30 m², igazgatói iroda 18 m², előszoba 18.6 m², templom 110 m², udvar 264 m².

Könyvtár

Könyvtárunk az 1939/40-es tanév folyamán 328 drb. könyvvel gyarapodott. Ebből 52 drb vásárolt könyv, míg 273 drb ajándék. Hálánkat kell kifejeznünk néhai Szilasi Móric egyetemi tanár családjára iránt azért a 137 drb, főként görög és latin vonatkozású könyvért, amelyet iskolánknak ajándékozott és amelyet együttesen a tanári könyvtár keretében helyeztünk el; továbbá Dr. Edelstein Bertalanné fő-tisztelendő asszonynak, ki néhai Edelstein Bertalan hagyatékából 58 drb könyvvel gyarapította könyvtárunkat. Mint minden évben, ezidén is köszönettel tartozunk a Nm. Vallás-és Közoktatásügyi Minisztériumnak, a Statisztikai hivatalnak, az IMIT-nek és a Magyar Zsidó Szemle szerkesztő-

ségének a hozzánk juttatott könyvekért és folyóiratokért és cserefolyóiratokért.

Ajándékozók a folyó tanévben továbbá következők voltak:

Berlini Lehranstalt 1 darab.

Dropsie College 1 darab.

Dr. Eisenberg Béla hittanár 1 darab.

Dr. Endrei Gerzson tanár 2 darab.

Fábián Ferenc főtitkár 1 darab.

Fővárosi Pedagógiai Könyvtár.

Fővárosi Statisztikai Hivatal 7 darab.

Dr. Fried Dezső hallgató 1 darab.

Dr. Guttmann Mihály igazgató 1 darab.

Hebrew Union College 1 darab.

Dr. Heller Bernát főisk. tanár 1 darab.

Izr. Magy. Ir. Társ. 2 darab.

Jewish Palest. Explor. Society 1 darab.

I. Q. R. szerkesztősége 1 darab.

Dr. Krausz Sámuel főisk. tanár 1 darab.

Dr. Löwy Ferenc főrabbi 1 darab.

Dr. Löw Immánuel 2 darab.

Dr. Löwinger Sámuel 16 darab.

Pesti Izr. Hitközség 1 darab.

Rabinowicz Kurt (Prága) 1 darab.

Dr. Ribáry Géza a p. izr. hitk. alelnöke 1 darab.

Róth Ernő hallgató 2 darab.

Dr. Spitzer Márta 1 darab.

Templom ajándéka 16 darab.

Dr. Vogel Mayer hallgató 1 darab.

Dr. Weinberger József hallgató 1 darab.

Dr. Weisz Miksa 1 darab.

Az elmúlt nyári szünidőben a könyvtár egy részét átcsoportosítottuk, az ujságokat katalógizáltuk, ezek egy kis része bekötésre vár. A Brill-könyvtárnak a díszteremben elhelyezett szekrényekre lakatot csináltattunk. Legujabban a könyvtárból néhány világi kézikönyvet különválasztottunk a berendezendő tanári kézikönyvtár számára. A történeti könyvtárat Dr. Csetényi Imre, a magyar könyvtárat Dr. Waldapfel József, a kéziratokat Dr. Löwinger Sámuel, a könyvtárat Dr. Graf András kezeli.

Elszámolás a templom bevételeiről és kiadásairól.

Bevételek:

Maradvány az 1938/39. évről	—	—	—	—	P	15.99
Templomülések eladásából	—	—	—	—	„	2511.50
Adományok: Mangold Fülöp	—	—	—	—	„	10.—
Kardos Zsigmond	—	—	—	—	„	10.—
Fried Jenő	—	—	—	—	„	10.—
Buchbinder Márk	—	—	—	—	„	10.—
Pollák N.	—	—	—	—	„	10.—
Kisebb adományok	—	—	—	—	„	93.42
Összesen:	P					2670.91

Kiadások:

Templomszolgálat és istentiszteleti célokra	—	—	—	—	—	P	403.72
Előimádkozók, szónokok és egyéb funkcionáriusok	—	—	—	—	—	„	1657.50
Könyvtári célokra	—	—	—	—	—	„	350.—
Kisebb kiadások és telefon	—	—	—	—	—	„	165.10
Maradvány	—	—	—	—	—	„	94.59
Összesen:	P					2670.91	

Écz Chájim segélyző egyesület.

A tisztikar: Dr. Guttmann Mihály elnök, Wertheimer Adolf társelnök, Hausbrunner Vilmos titkár és pénztáros, Dr. Csetényi Imre ellenőr. A választmány tagjai: Alapi Béla, Dr. Endrei Henrik, Eppler Sándor, Dr. Farkas József, Ginzler Hermann, Gubi Ármin, Dr. Klein Henrik, Orova Zsigmond, Dr. Scheiber Lajos és Dr. Szemere Samu.

Az Écz Chájim kezelésében 10 kamatozó alapítvány van 5086 P értékben.

Az Écz Chájim egyesülethez 1939-40. tanévben a következő adományok és tagdíjak érkeztek:

Abelesz Testvérek	10.—	Beregi Mór	6.—
Adler Imre	6.—	Bernstein Béla dr.	5.—
Alapi Béla	20.—	Binét és Barna	3.—
Alapy Henrik dr.	20.—	Birnfeld Sámuel dr.	1.—
Alapítványok kamatai	143.10	Boros József	5.—
Amsel Ernő	8.—	Borsódi József dr.	10.—
Békéscsabai izr. hitk.	76.57	Braun Antalné	5.—

Buchbinder Márk	20.—	Herczeg Ernő	5.—
Budai izr. hitk.	350.—	Herczog Manó dr.	5.—
Burg és Székely	10.—	Herczog és Fischer	5.—
Csech Arnold dr.	6.—	Hódmezővásárhelyi hitk.	10.—
Csillag Tibor és Társa	3.—	Horovitz József dr.	5.—
Csurgói izr. hitk.	10.—	Jakab Jenő dr.	6.70
Davidovits Jenő	5.—	Káldor Ferenc dr.	5.—
Deutsch Gábor dr.	5.—	Kammer Manó dr.	2.—
Deutsch Géza	6.—	Ifj. Kammer M.	3.—
Dunavidéki r.-t.	5.—	Kecskeméti Ármin dr.	5.—
Eidlitz N.	3.—	Kern és Társa	10.—
Faragó Mártonné	5.—	Klauber Vilmos dr.	3.—
Farkas József dr.	100.—	Klein Henrik dr.	10.—
Farkas Vilmos	10.—	Klein Móric dr.	20.—
Fein Andor	3.—	Klein Arnold dr.	10.—
Feuer N.	2.—	Kohlbach Bertalan dr.	10.—
Fisch Henrik dr.	10.—	Kollmann József	2.—
Fried Jenő	25.—	Komját Ernő	5.—
Friedmann Dénes dr.	10.—	Komlós Zsigmond	10.—
Fried Bernát és Fiai	40.—	Kozma Testvérek	5.—
Färber László	10.—	König kalapgyár	5.—
Fuchs Albert	2.—	Kraszner Lajos	5.—
Gábor Vilmos	5.—	Krausz Henrik dr.	10.—
Garai György	3.—	Kurz Frigyes	5.—
Garai Jenő	2.—	Láczér Dénes dr.	10.—
Geyer Artur dr.	10.—	Landler Ferenc	10.—
Glück József	4.—	Lázár Jenő dr.	10.—
Goldschmied József dr.	5.—	Lampel Ernő	5.—
Goldschmied alapítvány		Lefkovics és Vándor	10.—
kamatai	202.08	Lichtmann Mór dr.	5.—
Gottesman Lipót	5.—	Lichtenstein S.	3.—
Grosz István	5.—	Lipótvárosi Imaegyesület	15.—
Grosz N.	5.—	Lipótvárosi Templom-	
Grün Albert dr.	6.—	körzet	15.—
Grünwald Dezső dr.	10.—	Lőwinger Sámuel dr.	5.—
Grünberger V.	3.—	Lunczer Pál	2.—
Günsberger Dezső	10.—	Léderer József	10.—
Guttman I. és Társa	5.—	Mahler Ede dr.	30.—
Guttman Ármin	5.—	Mauthner Testvérek	10.—
Győri Izr. Hitk.	30.—	Mendlovits Mór	4.—
Hahn Mór	5.—	Mezőturi hitk.	32.—
Halász Richard	5.—	Mosonyi Albert dr.	20.—
Haar Arnold	2.—	Nagy és Eichner	10.—
Hausbrunner Vilmos	10.—	Nasitzi Tanningyár	5.—
Hausbrunner Péter	5.—	Nemes és Stein	5.—
Héber Sándor	5.—	Neumann Miksa	3.—
Heilig Mór	5.—	N. N. bank utján	10.—
Heimann Tibor	5.—	N. N. Kálmán dr. utján	19.—

N. N. Vidor dr. utján	10.—	Simkó Leó	2.—
Oblath Miksa	2.—	Sommer Alfréd dr.	10.—
Ormos N.	10.—	Sternberg Ármin	5.—
Ötödik osztály	6.—	Spitzer József	10.—
Pártos Ferenc	10.—	Szegedi izr. hitk.	50.—
Pécsi X. Egyházkerület	10.—	Szegő Vilmos	5.—
Pécsi Chevra Kadisa	15.—	Székesfehérvári izr. hitk.	20.—
Pécsi Izr. Hitközség	15.—	Székely Ármin	2.—
Pécsi Rófé Chólim	5.—	Székely Lajos	5.—
Pécsi Izr. Nőegylet	10.—	Szekeres Pál	5.—
Pécsi Talmud Tóra	10.—	Szombathelyi izr. hitk.	10.—
Dr. Wallenstein Zoltán	10.—	Szolnoki izr. hitk.	5.—
Perl Farkas	2.—	Szilasi Ferenc dr.	10.—
Pollák Jenő	2.—	Szent István városi Tal-	
Pollitzer Andor	2.—	mud Tóra Egyesület	50.—
Posnantzky és Strelitz	10.—	Tápiószelei izr. hitk.	2.—
Práger Testvérek	3.—	Tapolcai izr. hitk.	10.—
Pesti Chevra Kadisa		Tsuk N.	5.—
Pályadíjra	100.—	Újpesti izr. hitk.	10.—
Reich Béla dr.	10.—	Ungerleider M.	10.—
Rein Géza	5.—	Vezérlőbizottság tandíj-	
Réti Marcel	3.—	segélyre	200.—
Rehberger Adolf	3.—	Vidor Márkus	5.—
Rosinger Dezső	5.—	Vigodny Adolf	4.—
Róth Emil dr.	6.—	Vincze Ernő	5.—
Rubinstein Mátyás dr.	5.—	Waldmann Ernő	10.—
Rusznák Béla	2.—	Weisz Adolf és Schwartz	5.—
Schein Lajos	10.—	Weisz Ernő	7.—
Schaboth József	5.—	Weisz Márton	2.—
Schner Károly	7.—	Weisz és Márkus	10.—
Schwartz Ernő	2.—	Weisz M.	5.—
Schwartz N.	15.—	Weinberger Lipót dr.	10.—
Schwartz M.	2.—	Wolf György	10.—
Seidler Ferenc	10.—	Wolf Pál	10.—
Silberstein Adolf dr.	10.—	Wolf Zsigmond	10.—

A növendékek segélyezése.

A Freund József és neje alapítványi házban lévő internátusunkban az 1939/40. isk. évben is 44 növendék kapott szállást, fűtést, világítást és takarítást és pedig 31 alsó és 13 felső tanfolyambeli. Az internátus nevelő tanára: Dr. Löwinger Sámuel volt.

Reggelen, ebéden, pénteki és ünnepi vacsorán kívül más segélyben is részesítettük növendékeinket: a hallgatók egyetemi tandíjára segélyt adtunk, a legszegényebbeket

tankönyvvvel láttuk el; gyógykezelésükéről gondoskodtunk, a kirándulások költségeit fedeztük és jutalomdíjakat adtunk és kisebb pénzsegélyeket is.

Az »Écz Chájim« kimutatásban szereplő adományokon kívül a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium az idén 3500 P menza-segélyt adott; a Pesti Chevra Kadisaától 2000 P-t, a Magyarországi Izraeliták Orsz. Irodájától 1800 P-t kaptunk. Községkerületi hozzájárulásként a közös menza 750 P-t kapott és 200 P-t tandíjsegélyre. Természetben még a következők támogatták adományukkal az ifjúságot: Angyal Kálmán 2 pár cipő, Budafoki Zománcgyár 50 drb. csésze, Corvin áruház 20 pengős vásárlási utalvány, Kőbányai Malátagyár 20 kg. malátakávét, Komlós Zsigmond 1 zsák 0-ás liszt, Landler Józsefné egy szószékterítő, Neumann Ernőné 24 drb. nyakkendő, Pesti Izr. Hitközseg 10 pár cipő, 1 öltözet ruha, 5 télikabát, Rosenthal Géza, Kisbér 20 kg. bab és alma, Sparber Testvérek 1 tucat zokni, Seidner M. 10 liter essenc, Sidol r. t. 5 kg. Sidol, Weiss Manfréd gyár 30 drb. csésze, azonkívül iskolorvosunk útján az internátus részére a Chinoín, Rex, Richter és Wander vegyszeti gyárak különféle gyógyszereket ajánlottak fel.

A készpénzbevételek és kiadások a következők voltak :

Bevételek:

A Vallás- és Közoktatásügyi Min. menza-segélye	3.500.—	P
A Pesti Chevra Kadisa segélye	— — — —	2.400.— „
A Magyarországi Izr. Orsz. Irodának segélye	—	1.800.— „
A községkerületek menza-segélye	— — —	368.— „
A tanulók hozzájárulása a menza kiadásokhoz	1.322.23	„
Az Écz Chájim Egyesülettől	— — — — —	3.245.22 „
	Összesen:	12.635.45 P

Kiadások:

Reggelire, husvéti és ünnepi ebédekre	— —	2.979.42 P
Az ebédeltetés költségeire	— — — —	6.608.72 „
Pálya- és jutalomdíjra, tandíjra és tankönyvekre	— — — —	2.361.06 „
Rendkívüli és egyéb kiadásokra	— — — —	686.25 „
	Összesen:	12.635.45 P

**A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet
Écz Chájim Segélyző Egyesületének zárszámadása
az 1938–39. iskolai évről.**

Bevétel:

Maradvány az 1937/38. évről	—	—	—	—	—	2.023.50	P.
Kamatok, tagdíjak	—	—	—	—	—	383.40	„
Pesti Izr. Hitk. templ. felajánlott adomány	—	—	—	—	—	290.—	„
Goldschmied alapítvány kamatai	—	—	—	—	—	200.92	„
A Budai Izr. Hitk. segélye	—	—	—	—	—	400.—	„
Klein Zoltán gyűjtése Aruba szigetén	—	—	—	—	—	665.42	„
Templomi és egyéb adományok	—	—	—	—	—	1.487.—	„
						Összesen:	5.450.24 P.

Kiadás:

Tandíjsegélyre (egyetemi)	—	—	—	—	—	1.200.—	P.
Lakássegélyre	—	—	—	—	—	830.—	„
Tankönyv és irodai kiadások	—	—	—	—	—	408.05	„
Ösztön-, jutalom- és pályadíjakra	—	—	—	—	—	558.22	„
Gyógykezelés, beteg- és egyéb segély	—	—	—	—	—	785.49	„
A menza költségeihez való hozzájárulás	—	—	—	—	—	561.04	„
Maradvány	—	—	—	—	—	1.107.44	„
						Összesen:	5.450.24 P.

Budapest, 1939. július 1-én.

Hausbrunner Vilmos s. k. pénztáros.

A zárszámadást átvizsgáltuk és rendben találtuk.

Dr. Benoschowszky Imre s. k.

Dr. Láczer Dénes s. k.

Dr. Vidor Pál s. k.

TARTALOM.

	Oldal
Nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltósága országiasának huszadik évfordulójára	3
Iskolánk multja... ..	4
Intézetünk az 1939—40. iskolaévben	6
A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet Vezérő- bizottsága	10
A tanári testület működési köre	11
A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága az 1939—40. évben	13
Ifjusági egyesületek	16
A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet felső tan- folyamán az 1939—40. tanévben tartott előadások ...	19
Theológiai előadások az alsó tanfolyamban	20
Pályatételek	21
A felső tanfolyam hallgatói	23
Az alsó tanfolyam növendékei	24
Statisztika... ..	26
Könyvtár	29
Écz Chájim segélyző egyesület	31

**NEUWALD ILLÉS
UTÓDAI
KONYVNYOMDA
BUDAPEST,
VIII., ÜLLOI-UT 48.**